

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 2 april 2015

MEDITATIE

Pasen Een hemelse bestraffing

Onuitsprekelijk is het werk van de gezalfde Knecht des Vaders, de Heere Jezus Christus. Maar wat is er meer betwist dan die dierbare Persoon en Zijn volkomen arbeid. Hoe dat komt? Omdat ons hoogmoedig bestaan er niet aan wil dat de goddeloze uit genade zalig wordt, om niet, door een geschonken geloof.

Dat leert de Heere al Zijn kinderen op de leerschool van het zaligmakende geloof. Daarom is er al zoveel strijd geweest en zal er blijven over dat volkomen werk tot zaligheid van de drie-enige en volzalige God. Het gaat hier om de Levende, waarvan velen zeggen of denken dat Hij dood is! Paulus

Wat zoekt gij de Levende bij de doden?

Lukas 24:5b

schrijft hiervan in 1 Kor. 15:14: "En indien Christus niet opgewekt is, zo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof".

Hier is geopenbaard dat de Vader een volkomen voldoening vond in het enige en algenoegzame offer van Zijn Zoon. Hoe blind is de mens aangaande God en goddelijke zaken. Geen aardse getuigen zijn er bij dit heerlijke heilsfeit geweest. Alleen hemelse getuigen: de engelen Gods. Toch zien wij de vrucht van de Levensvorst zich openbaren bij de aardse getuigen. Want niet zijn vijanden spoeden zich op de vroege morgen van de eerste dag van de week naar het graf, maar de vrouwen. Zij die door Hem waren geroepen uit de duisternis tot Zijn wonderbaar Licht.

Voor wie het leven in de zonde buiten Hem de dood geworden is en die zo'n zoete en verborgen omgang met Hem hebben mogen kennen, zijn nu Jezus kwijt! Hij is gestorven en begraven. Zo blind, zo dwaas, zo onkundig: Hij is gestorven voor uw zonden. Zij zoeken een dode Jezus! Maar zij vinden gelukkig een ledig graf! Zeer bekommerd over hetgeen hun tot blijdschap had moeten zijn, ontvangen zij onderwijs door de dienst van twee engelen. Zij worden niet bestraft over hun zóeken! Maar wel over de plááts waar zij Hem zoeken. Het is een persoonlijk bestaand. "Wat zoekt gij

de Levende bij de doden?" Zij hadden het kunnen weten. Hij heeft ze er in onderwezen. "Van toen aan begon Jezus Zijn discipelen te vertonen, dat Hij moest heengaan naar Jeruzalem, en veel lijden van de ouderlingen, en overpriesters, en Schriftgeleerden, en gedood worden, en ten derden dage opgewekt worden" (Matth. 16:21).

Wat zijn die ware discipelen van Jezus toch hardnekkige leerlingen. Maar die enige en dierbare Leidsman wordt dezulken niet zat. Hij weet wat maaksel zij zijn, gedachtig zijnde dat zij stof zijn. Daarom worden zij in die weg meer en meer ontledigd en sterven zij aan alle verwachting van zichzelf en alles buiten Hem. Zij worden bestraft omdat zij Hem zoeken, waar zij Hem niet zullen vinden.

Die hemelse vermaning zegt Zijn ware volgelingen vandaag nog alles. Wat zoekt gij de Levende bij de doden? De Heere onderwijst u waar u Hem alleen kunt vinden. Toch zoekt u een weg en een mogelijkheid om met behoud van uzelf Hem te vinden. Wat een werk hebt u al ondernomen om Hem bij de doden te vinden. Gods kind leert het hier nooit af om de Levende bij de doden te zoeken. Het is de vrucht van klein geloof. Wij willen het leven niet verliezen om Hem te vinden, Die het Leven is.

Geloof u dat de wet het leven is? Zij predikt uw doodsvonnissen en vervloeking! Geloof u dat uw doen en laten en ijveren voor Hem de weg ontsluit waarin Hij Zich openbaart? Uit de werken der wet is geen vlees rechtvaardig voor God! Geloof u dat er zonder en buiten Jezus geen zaligheid is? Dan is Hij het alleen!

Hoevelen zijn te bestraffen van de hemel omdat zij nog nooit een stap hebben gezet op de weg des levens om Jezus te zoeken. Die worden vermaand. Zoekt de Heere en leeft! Hoevelen worden van de Hemel bestraft omdat zij menen dat hun godsdienst hun de zaligheid brengt. Maar hoor, er is een staatsverwisseling nodig. "Zo is het niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods" (Rom. 9:16).

Inhoud

- 1 Pasen Een hemelse bestraffing
- 2 Gethsémané-Gallicanticu-Gabbatha-Golgotha
- 3 Meelezen in Het Schatboek (14)
- 4 Tot oordeel of tot voordeel
- 5 Aan het kruis de Vader verklaard
- 6 De Heere is waarlijk opgestaan
- 7 Uit de (grote) Westminster Catechismus:
- 7 Even maar...
- 8 Ds. G.H. Kersten over Pasen
- 8 Ds. I. Kievit over Pasen
- 9 Ds. I. Kievit over Pasen
- 10 De oorzaak van de zonde (5)
- 10 Luther over Pasen
- 11 Wakker worden, maar hoe? (4)
- 12 Kerknieuws
- 13 Berichten
- 14 Kerkdiensten

Maar u die God zoekt in al uw zielsverdriet, houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven. Al hebt u dan duizend keren de Levensvorst bij de doden gezocht, u zult Hem vinden. Hij heeft het in het begin waar gemaakt, Hij zal het ook doen tot het einde. Ik ben gevonden van hen, die

naar Mij niet vraagden; Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; tot het volk dat naar Mijn Naam niet genoemd was heb Ik gezegd: Ziet, hier ben *Ik*, ziet, hier ben *Ik*.

Zwijndrecht,

ds. J.W. Verweij

Golgotha. De geografische plaatsen hebben ook een geestelijke betekenis.

Gethsémané

Christus is met Zijn discipelen na de paaszaal gegaan naar de tuin Gethsémané aan de voet van de Olijfberg. Een stille plaats aan de oostkant van Jeruzalem. Aan de overzijde van de beek Kidron. Nu zijn er vaak veel toeristen. Van de stilte is niet veel te merken. Kooplieden proberen hun waar aan de man te brengen, soms met veel geschreeuw. De precieze plaats van deze olijventuin is trouwens onbekend. We weten dat het was aan de voet van de Olijfberg (Luk. 22:47, Joh. 18:1). De huidige plaats die wordt aangewezen geeft, ondanks de 'bijgeluiden', wel een goede indruk waar het diepe lijden van Christus in Gethsémané is geweest. Buiten het stadsgewoel, alleen met Zijn hemelse Vader. In deze stille tuin met olijfbomen heeft de Borg uitgeroepen 'laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan...'

Gallicantu

Deze naam klinkt ons wat vreemd in de oren. Letterlijk betekent het *hannengekraai*. We weten nu direct dat het gaat om de plaats waar de hogepriester Kajafas zijn oordeel over de Zaligmaker heeft uitgesproken en waar Petrus zijn Meester heeft verloochend. Opnieuw moeten wij zeggen dat de precieze plaats onbekend is. De hogepriester heeft echter wel zijn zitting gehad in de buurt van de berg Sion, aan de zuidwestkant van de oude stad Jeruzalem.

Het valt ons op dat dit een behoorlijke loopafstand van Gethsémané is. Na Zijn gevangenneming is Hij een lange weg gegaan. Ook deze gang wilde Hij maken. Toen de haan kraaide was er een moeizame weg afgelegd. Ook in dit opzicht heeft Hij de pers alleen getreden.

Gabbatha

In de Bijbel wordt deze plaats ook wel *Lithostrótos* genoemd (Joh. 19:13). De Romeinse rechter Pontius Pilatus heeft daar zijn vonnis geveld. Deze plaats is nauwkeuriger aan te geven. Nog vinden wij er een tegelvloer met een tekening die gemaakt is door Romeinse soldaten. Het was dichtbij de burcht Antonia en de tempel. Het eindvonnis over het Lam van God is niet gevallen in de tempel. Het is juist opvallend dat Hij niet geweest is bij het brandofferaltaar op de weg van Zijn lijden. Gabbatha toont ons ook dat de ceremoniële eredienst aan het

Gethsémané-Gallicantu-Gabbatha-Golgotha

Waar heeft Christus geleden?

De kruiswegstaties zijn ons terecht vreemd. Deze zijn immers Rooms. We willen niet meedoen met het overdenken van de 14 onbijbelse lijdensplaatsen.

De lijdensweg van Christus vanaf het gerechtsgebouw van Pontius Pilatus tot op de heuvel Golgotha wordt in de Roomse kerk in de lijdensstijd overdacht. Wat heeft bijvoorbeeld de overdenking van het afdrogen van het gezicht van Jezus door Veronica voor zin? Het staat niet in de Bijbel en heeft geen vrucht voor de eeuwigheid. Het

is bijvoorbeeld goed daaraan te denken als wij onze muziekkeuze maken in de lijdensstijd. Soms wordt de toevlucht genomen tot de kruiswegstaties in de muziek. Maar dit is niet Bijbels. Laten wij maar andere keuzen maken.

Het woord statie is afgeleid van het Latijnse woord *statio*, dat *het staan* of *stilstaan* betekent. Terugdenken aan de *Bijbelse* plaatsen van het lijden van Christus is echter niet verkeerd. Het gaat ons nu om de plaatsen Gethsémané, Gallicantu, Gabbatha en

CHRISTUS STERVENDE

Die alles troost en laaft, verzucht, bezwijmt, ontverft¹.
Die alles ondersteunt, geraakt, o mij! aan 't wijken².

Een doodse donkerheid komt voor zijne ogen strijken
Die kwijnen, als een roos die dauwen warmte derft.

Ach wereld, die nu àl van zijne volheid erft, –
Gestarnten, engelen met uwe hemelrijken,
Bewonderen der aarde, – ei, toeft gij te bezwijken;
Nu Jezus vast³ bezwijkt, nu uwe Koning sterft?

Daar Hij het leven derft⁴, wil ik het ook gaan derven:
Maar hoe Hij meerder sterft, en ik meer wil gaan sterven,
Hoe mij een voller stroom van leven overvloedt.

O hoge wonderen! wat geest is zo bedreven,
Die vat hoe zo veel sterkte uit zo veel zwakheid groeit,
En hoe het leven sterft om doden te doen leven?

H. Dullaert (1636-1686)

1. ontverft: krijgt de doodskleur

3. vast: welhaast

2. wijken: wankelen

4. derft: mist

eind komt. Het enige Offerlam wordt veroordeeld en naar de kruisheuvel geleid.

Golgotha

De kruisiging vond plaats buiten de stad. Nu worden er twee plaatsen aangewezen waar de Christus zou zijn gekruisigd. In de huidige oude stad Jeruzalem staat in de christelijke wijk een heel oude kerk. Golgotha zou hier geweest zijn, zo zegt men. Er is toerisme, drukte en bijgeloof. Een graf wordt er echter in de buurt niet gevonden. Volgens het Woord moet dit echter wel (Joh. 19:41).

Een andere plaats wordt aangewezen ten noorden van de oude stad. Dicht bij de huidige Damascuspoort. Een Engelse generaal heeft in de 19e eeuw een heuvel ontdekt die veel lijkt op een schedel. Er is ook een oud graf. Sommigen menen zelfs restanten van het zegel van Pilatus aan te kunnen wijzen. Hoewel niet alles zeker is, is het wel aannemelijk dat dit de heuvel Golgotha is geweest.

We overdenken niet de zogenaamde kruiswegstaties. Wel heeft het zin om de geografie van de Bijbelse plaatsen te kennen. Christus is immers in Zijn lijdensgang ook dicht bij de oude Davidsstad geweest? Zong David het niet: mijn God, mijn God waarom hebt Gij Mij verlaten? Ging deze koning van Israël niet dezelfde weg van de Borg toen hij vluchtte voor Absalom? (2 Sam. 15:30)

Op de plaatsen van lijden ging het Christus toch om de eer van Zijn Vader?

Poortugaal,

ds. C. Neele

Gallicantu.

MEELEZEN IN HET SCHATBOEK

Zondag 11:
De Naam Jezus

14

Het eerste deel van de leer van God, dat over God de Vader en over de schepping, onderhouding en regering van de wereld en alle schepselen handelt, is in de twee vorige Zondagen verklaard. Nu volgt de verklaring van het tweede deel, dat handelt over God de Zoon en over de verlossing van de gelovige zondaren uit hun ellende. In deze Zondag wordt geleerd:

- Waarom de Zoon van God de Naam 'Jezus' gekregen heeft, in vraag 29.
- Wat het inhoudt om te geloven in Jezus, in vraag 30.

De Naam Jezus

'Wat tot hiertoe over de Naam Jezus gezegd is, kan in het kort in deze vragen samengevat worden:

1. *Wie maakt zalig?*
De Zoon van God: Jezus, de Zaligmaker.
2. *Wie maakt Hij zalig?*
Zijn volk: alle uitverkorenen, die Hem van de Vader gegeven zijn.
3. *Van welke kwaden maakt Hij hen zalig?*
Van alle zonden en alle straffen op de zonden.
4. *Hoe maakt Hij hen zalig?*
Op twee manieren: door de zaligheid te verdienen en toe te passen, en dit uiterst volkomen.' [pag. 409].

Geloven in Jezus

'Nu, wat betekent 'geloven in Jezus'? Het betekent de volgende zaken geloven:

1. Er is een Jezus, dat is: een Zaligmaker van het menselijk geslacht.
2. Deze Jezus is de Persoon Die uit Maria als mens geboren is, namelijk de Zoon van God. En God wil dat deze Jezus door ons gekend, gehoord en gediend wordt, zoals geschreven staat:
 - 'Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem' (Matth. 17:5).
 - 'Wij hebben het aanschouwd en getuigen dat de Vader Zijn Zoon gezonden heeft tot een Zaligmaker der wereld' (1 Joh. 4:14).
3. Deze Jezus verlost ons door Zijn verdienste en toepassing van het kwaad van zonde en straf.
4. Deze Jezus is de enige en volkomen Zaligmaker, niet alleen van andere uitverkorenen, maar ook van mij, Die in dit leven de zaligheid in mij begint, maar hiernamaals zal volbrengen '[pag. 412, 413].

In Het Schatboek zijn 'tot nader en vollediger verklaring' ook gedeelten uit andere verklaringen van de catechismus bijgevoegd. Zo ook in deze Zondag, een gedeelte uit de verklaring van Ds. Lansbergius:

'Van dien aard was het geloof van alle apostelen in Jezus.

Petrus zegt tot Christus, in naam van alle discipelen:

- 'Heere, tot wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens' (Joh. 6:68).

Paulus zegt:

- 'Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd' (1 Kor. 2:2).
- 'Het zij verre van mij dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus' (Gal. 6:14).
- 'Want het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin' (Filipp. 1:21).

Zo moet ook ons geloof zijn, opdat wij daardoor voor Christus mogen leven. Want evenals de wijnrank in de wijnstok moet blijven om niet te verdorren, zo moeten wij in Christus blijven om in eeuwigheid niet te sterven' [pag. 413].

En de zaligheid is in geen ander.

Uit: Zondag 11; HET SCHATBOEK, Z. Ursinus, deel1; Gebr. Koster, Barneveld 2013

Tot oordeel of tot voordeel

Zijn bloed kome over ons, en over onze kinderen...

Als Pilatus op zijn rechterstoel zit om recht te spreken inzake de beschuldigingen die tegen Jezus zijn ingebracht, doet hij krampachtige pogingen om deze aangeklaagde rabbi vrij te laten. Meerdere keren moet Pilatus bekennen dat hij geen schuld in Jezus vindt.

De Joden zijn echter zo verhard en verblind en door de geestelijke leidslieden zo opgehitst dat zij de schuld van de ter doodveroordeling van Jezus wel op zich willen nemen. Zij hebben er geen bezwaar tegen deze onschuldige te doden. Zij vertonen geen angst voor het goddelijk gericht. Daarom roepen zij het uit: Zijn bloed kome over ons, en over onze kinderen. Het woordje 'kome' staat er niet in het oorspronkelijke. Als we dat woordje weglaten dan is de uitspraak nog scherper: Zijn bloed over ons en daarmee uit. Het is een uitdrukking

die we ook in het Oude Testament tegenkomen. David zegt bijvoorbeeld in 2 Samuël 1:16 tot de Amalekietische jongen die komt vertellen dat hij Saul gedood heeft: 'Uw bloed zij op uw hoofd, want uw mond heeft tegen u getuigd, zeggende: Ik heb den gezalfde des HEEREN gedood'. De uitdrukking betekent dus: schuld hebben aan of de verantwoordelijkheid aan jezelf of aan een ander toerekenen. Wat zou toch de reden zijn dat de Joden de kruisdood van Jezus eisen en de verantwoordelijkheid daarvan op zich willen nemen? Zijn scherpe prediking? Dat zal ongetwijfeld kwaad bloed hebben gezet. Het Evangelie is immers de Joden een ergernis en de Grieken een dwaasheid? Zou het ook niet brute goddeloosheid of dodelijke blindheid zijn geweest? Verblind door eigengerechtigheid, meenden zij zelfs Gode een dienst te bewijzen door Jezus' dood te eisen. Wat is de mens

toch blind voor het werk van God. Jezus had voor hen geen gedaante noch heerlijkheid, geen gestalte dat zij Hem zouden hebben begeerd. Ook voor ons van nature niet. Laten we maar niet boven de Joden gaan staan. Het is hierin wel bevestigd: Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen (Joh. 1:11). Maar als wij ons niet laten gezeggen, roepen we ook het oordeel over ons af. Want ook ons wordt het bloed van Christus gepredikt als het enige zoenoffer waardoor we voor God kunnen bestaan. Het stelt ons verantwoordelijk als we daaraan voorbijgaan in ongerechtigheid of in eigengerechtigheid. De diepte van de zondeval is zo verschrikkelijk dat we de waarde van het bloed van Christus niet zien. Ook wij hebben de ogenzalf van de Heilige Geest nodig om daaraan ontdekt te worden.

Ook ons wordt het bloed van Christus gepredikt als het enige zoenoffer waardoor we voor God kunnen bestaan. Het stelt ons verantwoordelijk als we daaraan voorbijgaan in ongerechtigheid of in eigengerechtigheid.

Hij DROEG ONZE SMERTEN

't En zijn de Joden niet, Heer Jesu, die u kruisten,
Noch die verradelijk u togen voor 't gericht*,
Noch die versmadelijk* u spogen in 't gezicht,
Noch die u knevelden, en stieten u vol puisten*,

T'en zijn de krijgslui niet die met hun felle vuisten
De rietstok hebben of de hamer opgelicht,
Of het vervloekte hout op Golgotha gesticht*,
Of over uwe rok* tsaam dobbelden en tuisten*:

Ik ben 't, ô Heer, ik ben 't die u dit hebt gedaan,
Ik ben de zware boom die u had overlaen*,
Ik ben de taaie streng* waarmee gij ging gebonden,

De nagel*, en de speer, de gesel die u sloeg,
De bloed-bedropen kroon die uwe schedel droeg:
Want dit is al geschied, helaas! om mijne zonden.

J. Revius (1586-1658)

*voor de rechtbank sleepten
beledigend
builen*

*opgericht
kleed
gokten*

*te zwaar belast had
touw
spijker*

De Joden die het hebben uitgeroepen: Zijn bloed over ons, hebben niet geweten hoe in de loop van de geschiedenis velen deze tekst hebben gebruikt om God een handje te helpen de Joden uit te roeien. We hoeven alleen maar te denken aan de massale moord op zes miljoen Joden in de Tweede Wereldoorlog. En al is het verschrikkelijk dat zij de Messias verworpen hebben, toch mogen wij de eeuwenlange vervolging van de Joden niet goedpraten. Want hoe het ook zij, zij zijn wel vijanden aangaande het Evangelie, om uwentwil, maar aangaande de verkiezing zijn zij beminden om der vaderen wil (Rom. 11:28). Daarom is het gebed om de bekering van de Joden zo nodig. Opdat het oordeel tot voordeel mag worden. Voor hen en voor ons. Want God grijpt niet in als het volk de verantwoordelijkheid voor de dood van Jezus op zich neemt. Jezus moest immers sterven. Zijn bloed moest vloeien. Zijn bloed roept genade uit voor en over goddeloze zondaren uit Joden en heidenen. Voor mensen, die de dood verdient

hebben om eigen schuld. Die in Adam de verantwoordelijkheid op zich hebben genomen voor hun eigen ondergang. En die dat nog steeds doen door hun zonden van woorden, gedachten en werken. Hebt u zo al eens naar deze zogenaamde 'bloedtekst' gekeken? Als een arme zondaar die, overtuigd door de Heilige Geest de vloek

en het eeuwige oordeel waardig is geworden. Wat ligt er dan een waarheid in het woord door de Joden uitgesproken. Het bloed van Jezus Christus Gods Zoon reinigt van alle zonden. Dat bloed spreekt van betere dingen dan het bloed van Abel. Abels bloed riep om wraak, maar Jezus' bloed spreekt van vergeving en verzoening.

Zijn bloed is de enige losprijs die voor God kan bestaan. Kunt u nog zonder dat bloed? Zonder de bloedbedekkende gerechtigheid van Christus kunnen we God niet ontmoeten. Ook de Joden niet.

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

Uit vroeger jaren

Aan het kruis de Vader verklaard

Als ds. M. Hofman in januari 1941 volkomen uitgeput het bed moet houden en naar eigen zeggen zo dor is als een staak, mag hij onverwachts een zoete blik op de Persoon en het Borgwerk van Christus slaan. Aan vrienden schrijft hij daarover het volgende:

'Ik kreeg een zielroerend gezicht in deze Bloedbruidgom, hoe Hij, tentoongesteld op Golgotha, daar de Vader voorstelde en verklaarde. O vrienden, kon ik de woorden ervoor vinden, maar daarvoor voel ik mij te arm in geestelijke zaken. Maar laat ik dit mogen zeggen: 't Was of ik als van iemand bij de hand genomen werd en naar Golgotha geleid. Ik zag daar als opgetrokken in de geest - niet in visioen of verbeelding - maar als opgevoerd in geestelijke verrukking, die dierbare Christus uitgerekt aan het vloekhout des kruises hangen en daar, daar hoorde ik Hem de Vader verklaren in Zijn eigen Persoon. Het was alsof Hij mij toeriep: Zie hoe rechtvaardig de Vader is, dat Ik, als Zijn eigen eniggeboren Zoon, hier tussen hemel en aarde ben verhoogd; dat Ik de vloek die (op)gebonden lag in het eerste verbond, hier draag. Daardoor lever Ik in Mijn eigen Persoon het bewijs aan de ganse wereld, dat de Vader niet één van Zijn woorden op de aarde laat vallen. Het oordeel, het vonnis, de vloek ligt bewerkstelligd in Mij. Ik verklaar u de Vader in Zijn heilig, in Zijn Goddelijk recht. En zoals ik daar was, starende op de Zoon in de verklaring van het recht des Vaders, en wegzonk in diepe vernedering en uitriep: 'Dat vonnis, dat oordeel is mijne; Deze heeft niets

onbehoorlijks gedaan', kreeg voor mijn zielsoog dit grote wondertoneel opeens een wending. Och, kon ik het nog eens zeggen zo het daadwerkelijk was.

De zaak keerde om en ik zag hoe Christus niet alleen de Vader verklaarde in Zijn onkreukbaar recht, maar ook hoe Hij in eigen Persoon de Vader verklaarde in Zijn eeuwige zondaarsliefde. Hier vielen met kracht deze woorden in mijn ziel: 'Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden'.

Het was de eeuwige liefde des Vaders, dat Hij Zijn Zoon, de van eeuwigheid gegeneerde en beminde Zoon Die in de schoot des Vaders is, dat Hij Die nam in Zijns volks plaats en Hem ordineerde van eeuwigheid, om als een Lam in de tijd ter slachting geleid te worden, om Zijn volk van de toorn Gods en de eeuwige verdoemenis die op hen lag, te bevrijden. O, dat recht en die liefde verenigd in de dierbare Christus en elkander ontmoetende in Zijn gezegende genoegdoening, die dure opgebrachte losprijs, waarmee Hij al Zijn volk en ook mij gekocht en vrijgemaakt heeft van de dienstbaarheid der zonde en des doods, was voor mij de alleraangenaamste overdenking en boezemde vanzelf de meeste hoogachting voor dat dierbare Wezen in, Die onder het karakter van drie Getuigen in de hoogste hemelen dat grote verlossingsplan had uitgedacht.

En als ik nog eens staarde op dat kruis, was het of mijn ziel door onverbreekelijke banden aan Hem zo zoet en zalig verbonden werd, dat ik uitriep: Psalm 32:4, oude rijm:

*Gij zijt mijn Borg,
Die mij altijd bewaret,
En mij behoedt,
dat mij geen angst bezwaret.
Als Gij mij verlost
en bewaart altijd,
Gij geeft mij oorzaak
van zingen verblijd.*

Ik heb die regeltjes in het holst van de nacht in stilte gedurig gezongen. Het was of ik nooit iets van Jezus gezien of gekend had. Het was of ik achter een sluier mocht kijken op een zaak die altijd bedekt gelegen had.

Tegelijk viel er licht op de gehele verlossingsweg, zoals ik nooit tevoren gezien had, vooral met die woorden: 'Dan zal de HEER' ons 't goede weer doen zien'. Dan, in de verheerlijking van al de deugden Gods, die tezamen om voldoening geroepen hadden, zowel de rechtvaardigheid als de barmhartigheid; en zie, die werden hier tezamen opgelost in Hem, Die Zijn ziel tot een rantsoen voor velen gaf. En dan: dat goede, het verloren goede uit het paradijs.

Dat goede, God te kennen en met Hem in zoete gemeenschap te mogen verkeren, Zijn beeld te dragen, Zijn kind te wezen.

O, dat goede krijgt Gods uitverkoren volk in en door Christus terug. Zij hebben niet alleen in Zijn dood de verzoening van hun hemelhoge schuld, niet alleen een gerechtigheid ten leven in Zijn gehoorzaamheid, maar ze krijgen in en door Hem de kwijtbrief van de Vader in Zijn gezegende opstanding, zodat het Woord van Jezus hierin zijn vervulling krijgt: Mijn Vader en uw Vader, Mijn God en uw God'.

De Heere is waarlijk opgestaan

Getuigen zijn er niet geweest. Niemand heeft het met eigen ogen gezien. Wat er gebeurde op die vroege zondagmorgen: Jezus Christus stond op uit de dood.

Het is inmiddels de derde dag dat Zijn lichaam in het graf ligt. Jozef van Arimathéa en Nicodémus hebben Zijn lichaam afgenomen van het kruis en het met liefde begraven. Nog juist voordat de sabbat begon. En toen leek alles voorbij...

Maar dan, op die vroege zondagmorgen, staat de gestorven Zaligmaker door eigen Goddelijke kracht op uit de dood. En de Vader wekt Hem op uit de dood.

Daar was geen mens bij. Daar waren geen getuigen. Dat *geloven* wij.

En dat, jongelui, is in deze tijd van 'geen geloof zonder bewijs' niet gemakkelijk. Iets wat zo botst met ons verstand. Dat *geloven*? En toch is juist het geloof in de opstanding van de Heere Jezus van levensbelang. Paulus zegt in 1 Korinthe 15:14: 'En indien Christus niet opgewekt is, zo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof.' Als de Heere Jezus niet opgewekt is, dan kunnen we wel stoppen met alles!

Het geloof in de opstanding van de Heere Jezus is allereerst en vooral een zaak van 'geloof'. Je ziet dat ook terug in de catechismus. Zondag 17 valt direct met de deur in huis. Niet met de vraag: 'is het echt gebeurd?', maar met de vraag: 'wat nut u de opstanding?' Met andere woorden: geen twijfel mogelijk, wij gaan ervan uit, we *geloven* dat Hij opgestaan is uit de doden.

Is er verder nog iets te zeggen als bewijs voor de opstanding? Voor in een gesprek met andersdenkenden, met 'ongelovigen'? Er zijn zeker ook bewijzen te noemen. We weten dat de Heere echt gestorven was. Maar opvallend genoeg: Zijn graf speelt in de verbreiding van het Woord geen rol meer. Zijn leven wel! En wat denk je van de verschijningen: op verschil-

lende plaatsen, verschillende momenten, aan verschillende mensen, die het niet verwachtten? En uit alles blijkt dat dat geen visioenen waren van overspannen mensen. Nee, van zichzelf zagen ze niets. Totdat de opgestane Heere *hun ogen opende*, voor Hem en voor de Schriften.

Dat is de andere kant van Pasen. Wat wij, mensen, voor onmogelijk houden *gebeurt echt*: de Heere Jezus staat op uit de dood. En dan? Zijn vijanden, de wachters, beven en vluchten. Maar Zijn kinderen, Zijn discipelen... Je zegt: die zullen het vast wel *geloven*... Maar nee! Neem de vrouwen (Matthéüs 28:1-6). In de vroege ochtend zijn ze al op weg naar hun gestorven Meester. Op weg met iets van hen, met hun zalf en specerijen.

Ze weten ongetwijfeld de Schriften: 'Gij zult niet toelaten dat Uw Heilige de verderving zie' (Psalm 16). Maar, konden ze dat maar *geloven*. Ze weten het wel, maar ze kunnen het niet *geloven*. Een bange zielsworsteling in het leven van mensen die hun hoop kwijtgeraakt zijn... Zonder Jezus kunnen ze niet verder. Maar, waar is Hij? Geen oog om te zien, geen hart om te *geloven*...

Zo kan het nog weleens zijn. Hoop gehad, vol verwachting geweest, geleefd van hartelijke liefde... Maar nu is alles weg. Alleen een pijnlijk gemis. En maar sjuouwen ondertussen, die vrouwen, met hun eigen werk: de tranen die ik pleng en de specerijen die ik breng... naar het lege graf.

In hun hart is een diep en pijnlijk gemis. O, als ze Hem nog eens zouden ontmoeten. Maar ze zijn Hem kwijt. Ze missen Hem. En kunnen Hem niet missen.

Wat een schrik, dat zien van de engel. Wat een bemoediging, die woorden uit zijn mond: U hoeft niet te vrezen. Ik weet dat u zoekt Jezus.

U die Jezus zoekt, in al uw zielsgemis, God weet dat u Hem zoekt...!

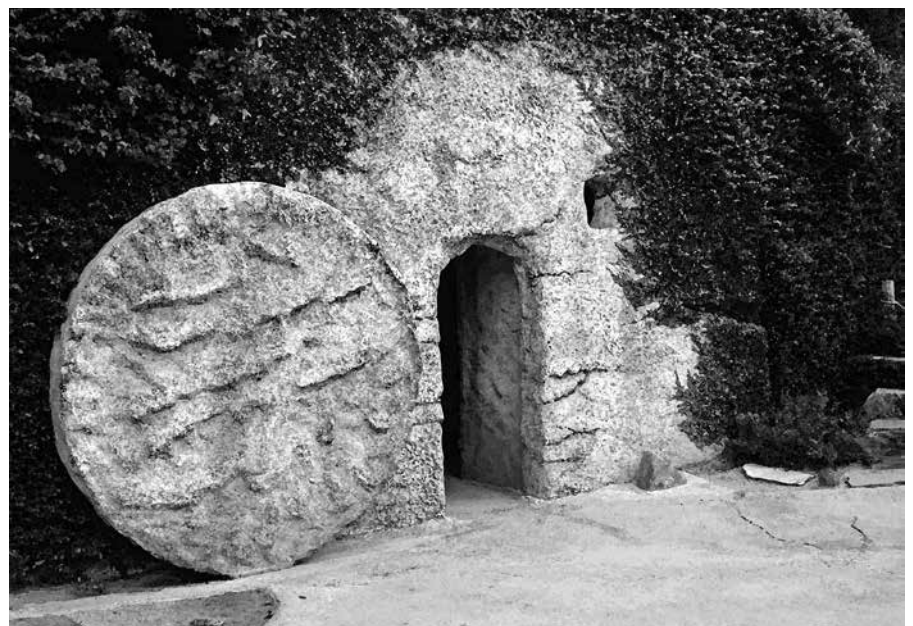
Maar wat u ook zelf doet, *u vindt Hem niet*. Zet uw werk maar neer. Vrouwen, zet je specerijen maar neer. Het hoeft niet meer. Het is volbracht. Kom, kijk maar in het lege graf.

Dit is het bewijs, dat Zijn werk door de Vader is aanvaard. Het graf is door de Vader geopend. Kom maar, kijk maar naar de plaats waar de Heere gelegen heeft...

Zo laten ze uiteindelijk alles van zichzelf achter bij het lege graf. En ziet...! Jezus is haar ontmoet! *Hij vindt hén*. Dat is Pasen: De Heere is waarlijk opgestaan. Zijn werk is aanvaard door de Vader. Hij leeft. Zij die Hem liefhebben, zoeken Hem, maar op de verkeerde plek. Maar Jezus zoekt ze Zelf op en zegt tot hen: Vrede zij u! Door Mijn dood. Door Mijn leven. Voor u.

Kampen,

ds. J. IJsselstein

De Heere is waarlijk opgestaan. Zijn werk is aanvaard door de Vader. Hij leeft.

Uit de (grote) Westminster Catechismus:

Vraag 52: Hoe werd Christus in Zijn opstanding verhoogd?

Antwoord: Christus werd in Zijn opstanding verhoogd omdat Hij door Zijn eigen kracht op de derde dag uit de dood is opgestaan.' Hij heeft in de dood geen verderving gezien, alzo het niet mogelijk was dat Hij door de dood vastgehouden zou worden.' In Zijn opstanding werd hetzelfde lichaam waarin Hij geleden heeft, met dezelfde

wezenlijke eigenschappen', maar zonder de sterfelijkheid en de andere algemene gebreken die bij dit leven horen, werkelijk met Zijn ziel verenigd.' Door Zijn opstanding heeft Hij bewezen dat Hij de Zoon van God is', dat Hij aan de goddelijke gerechtigheid heeft voldaan', de dood en hem die de macht over de dood had heeft overwonnen' en de Heere van de levenden en de doden is.' Dit alles heeft Hij gedaan als

de tweede Adam, de vertegenwoordiger van Zijn volk', als Hoofd van Zijn Kerk", om hen te rechtvaardigen", in Zijn genade levend te maken", te ondersteunen tegen hun vijanden" en te verzekeuren van hun opstanding uit de doden op de laatste dag."

1. Joh. 10:18
2. Hand. 2:24, 27
3. Luk. 24:39
4. Rom. 6:9;
5. Rom. 1:4
6. Rom. 8:34
7. Hebr. 2:14
8. Rom. 14:9
9. 1 Kor. 15:21-22
10. Ef. 1:20, 22-23;
11. Rom. 4:25
12. Ef. 2:1, 5-6;
13. 1 Kor. 15:25-27
14. 1 Kor. 15:20

Uitgave 'Gewogen woorden', prof. A. Baars. De Banier, 2014

Even maar...

Pasen

U begrijpt wel, dat ons woord *Pasen* samenhangt met het joodse *Pascha*. Dat betekent: voorbijgaan, sparen. Het is het eerste van de drie grote feesten van de Israëlieten. We kunnen daarover lezen in Exodus 12. In de eerste maand Abib of Nisan, op de 14de dag werd het gehouden. Het begon in de avond. Het werd ook wel het feest van de ongezuurde broden genoemd. Want het herinnerde aan de uittocht uit het slavenhuis van Egypte. Toen had men geen tijd om het brood door gist te laten rijzen. Dus bleef het brood plat, ongeheveld, niet gerezen.

Tussen zonsondergang en de snel daarop vallende duisternis moest de huisvader een eenjarig lam slachten. Het bloed van dit mannelijke lam, zonder enig gebrek, moest links, rechts en boven aan de deurposten worden aangebracht. Later werd dit bloed door de priester uitgegoten op het altaar. Dit bloed was het bloed der verzoening. Israël had evengoed de dood verdiend als de Egyptenaren.

Toch handelt de Heere anders met hen. Niet omdat ze beter waren. Maar de Heere wilde zo zichtbaar laten prediken wat *genade* is. De genade van de verzoening met

God, de redding van de dood, de uitleiding uit het diensthuis. Als de Heere het bloed zag, dan ging Hij voorbij. Niet omdat men beter was, ook niet omdat er geen zonden waren. Integendeel! Maar omdat er bloed was aangebracht. Dan was Hij verzoend, legde Hij Zijn toorn af en ging sparend voorbij. Daar hebben we de kern van Pasen: het offer van de verzoening wordt door God gezien en... aanvaard. Klaar voor de reis moest van de paschamaaltijd gegeten worden. Geheel aan het spit gebraden, werd van dit vlees gegeten tijdens de maaltijd, wanneer men besneden was en niet onrein. Een offer ter verzoening en een maaltijd tot gemeenschap met God en met elkaar. Binnen de gezinskring als een kleine gemeente. Bij het brood gebruikte men bittere saus. Als herinnering aan alle bitterheden van de ellende en verdrukking. Het was dus bedoeld als een gedachtenismaaltijd, vooral voor de nakomelingen. Om te herinneren aan Gods wonderlijke verlossing die Hij Zijn volk bereid had. De huisvader was als het ware de priester. Hij moest ook waken over het feit, dat er niets van gist in huis was. De verderfelijke doorwerking van de zonde werd hiermee afgebeeld en door de Heere tastbaar verfoeid.

Later kwam daar nog wat bij: het begin van de oogst werd herdacht. De garf van de eerstelingen werd bij de priester gebracht.

In de tijd van de Heere Jezus vond dit alles in Jeruzalem plaats. Daarom kwamen velen naar de Godstad, wat gemakkelijk tot oproer kon leiden. Misdadigers werden door de Romeinen bij voorkeur dan terechtgesteld om voor velen af te schrikken. Of er werd een gevangene losgelaten om de Joden te kalmeren en voor zich te winnen. De menigte van vreemdelingen kon eigenlijk niet in de vrij kleine stad Jeruzalem onderdak vinden. Daarom verbleef men wel in tenten buiten de stad. Een gastvriend zorgde dan voor onderdak om de maaltijd te vieren.

Blijvend zijn in het Nieuwe Testament de elementen: de verlossing uit het diensthuis van de zonde en de gemeenschap met God, alleen in het bloed van het Lam. Het ene ware Paaslam is geslacht. Het bloed van het Nieuwe Testament heeft gevloeid en ... is aanvaard. Is dat bloed ook toegepast aan uw hart? Want alleen achter dit bloed zijn we veilig.

Zó van harte gezegende Paasdagen toegewenst!

v. A.

Stem uit het verleden

Ds. G.H. Kersten over Pasen

...En nu komt het stondeke der minne, dat de opgestane en overwin-nende Zaligmaker dit Zijn duurge-kochte volk, uit de macht der hel en van onder de vloek der wet opeist. Als een vuurbrand grijpt Christus de Zij-nen uit het vuur. Elk zondaar die Hij uit de dood roept tot het leven is een bewijs van de volkomen overwinning van Christus.

O, mocht dat aan het bedrukte en be-kommerde volk deze paastijd eens klaar geopenbaard worden. Gewis, de banden van het ongeloof zouden bre-ken en de last der zonde zou wegval-len. Komt, gij beladenen met schuld, hier is ontkoming. Gij bedrukten en door onweder voortgedrevenen! Hoe-lang weegt gijlieden geld uit voor het-geen geen brood is en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan. Waar gij de vrede voor uw ziel zoekt, gij zult die buiten Christus niet vinden. In-tegendeel, de schuld wordt dagelijks groter en noch uw gebeden, noch uw aangename gestalten, noch Gods volk kan u redden. Zijt gij heilig jaloers op Gods kinderen? Welnu, hier is de Bron van hun heil en zaligheid! Tot die Bron mocht uw ziel eens komen. Dat Christus Zich aan u openbare. Hoezeer behoefden de discipelen ook de toepassing der verlossing door

Christus teweeggebracht! Zij zaten met gesloten deuren. De vrouwen kwamen zeer vroeg in de morgen met specerijen naar het graf en zochten de Levende bij de doden. Hun allen ontbrak het licht over de verrijzenis des Heeren, hoewel zij in Hem ge-loofden en Hij hun meermalen van Zijn dood en opstanding gesproken had. Maar Gods volk kan ook niet iets aannemen tenzij het hun van boven gegeven wordt. Hoe kan de volko-men verzoening en verlossing voor het oog van Gods volk verborgen zijn. Een onverzoend recht drukt hen; een vloekende wet achtervolgt hen; alles, wat genoten en ervaren werd, ontvalt hun; banden des doods omvangen hen. Zoudt gij het niet verstaan dat de deuren der jongeren gesloten waren? Maar die bleven niet gesloten. De ver-rezen Immanuël deed de Zijnen uit hun graven uitgaan. Het moge uw tijd eens worden, volk van God! Uw tijd, waarin Gods beloften aan u werden vervuld en gij met Thomas zoudt uit-roepen: "Mijn Heere en mijn God!" O, dat gij toch niet langer buiten Chris-tus omdooldet. Hij alleen is de Op-standing en het Leven. Wat ligt in die opstanding toch alles voor Zijn volk. Daarin is de kwitantie des Vaders, dat de schuld der schuldigen is verzoend. Want Hij is opgewekt tot onze recht-

vaardigmaking.

In de morgen van de derde dag is het hemels pardon uitgeroepen voor de ganse kerk van God. Zou dan de vrij-spraak voor uw ziel verborgen blijven? Zou ons hart zich op Christus niet verlaten? Is er groter voorrecht in het leven van Gods volk, dan dat de Vader hen vrijspreekt op grond van Christus alleen? O, gelukkig volk, dat Pasen vie-ren mocht en vrede vond. Wij hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus, zegt de apostel. Een nieuw paasfeest moge het nog eens worden; een nieuw omhelzen van de verrezen Zaligmaker. Dat de graven van verla-ting en dodigheid, van wereldzin en vleselijke rust, Gods kinderen werden geopend, opdat zij de lof des Heeren mogen zingen. Want Pasen is het feest niet van de wereld, maar van Gods volk. Trekt uw sierlijke klederen aan o Sion. De graven zijn geopend. Ook de graven van uw druk en tegenheden. Gewis, de verdrukkingen van Gods kinderen zijn vele. Ook zij gaan door de bange wereldweeën heen. Maar ziet uw verlossing; uw eeuwige over-winning in Hem, Die het geweld des doods ontbonden heeft. O, heft uw hoofden op...

Uit: Een getrouw Woord, bladzijde 169 en 170, uitgave De Banier 1977

Stem uit het verleden

Ds. I. Kievit over Pasen

Wie zal ons de steen van de deur des grafs afwentelen?

(Markus 16:2 en 3)

Markus maakt hier onderscheid tussen sabbat en de eerste dag van de week. De eerste dag van de week is de dag van de opstanding. De dag van het volbrachte werk, de rust van

de herschepping. De vrouwen waren vroeg op pad, toen de morgenstond haar eerste stralen deed gloren over de hof van Jozef. O, welk een morgen. Vroeg op weg naar Jezus.

Kom, ik moet even met u spreken, van hart tot hart. Hoe is het met u voor de eeuwigheid? Zou u kunnen sterven?

En voor God verschijnen? Wat zal het zijn zonder ooit Pasen te hebben ge-vierd? Dan zal de dood zijn prikkel blijken te bezitten, die u zal steken tot in eeuwigheid; en de hel haar macht betonen. Waarom wroet u zo in de aarde? Waarom steekt u uw hoofd zo trots omhoog? Bent u begraven in het graf van Jezus?

Hoe zegt u, begraven in het graf van Jezus? Ja zeker. Wie met Hem is gestorven, is ook met Hem begraven, en wie met Hem is begraven zal ook met Hem worden opgewekt. Kom, sta eens bij die grote eeuwigheidsvraag stil. Zie, daar gaan de vrouwen in het schemerdonker naar het graf. Hoor, ze spreken met elkaar over het graf en de steen. Een zware steen was op de mond van het graf gelegd, uitgehouden in een rots.

Het schijnt dat zij onderweg pas aan die steen gaan denken. Hun hart was zó vervuld met de Koning, dat zij aan hindernissen niet hadden gedacht. Zo stuit de liefde plotseling op hinderpalen, die zij niet kunnen wegruimen. Alleen het geloof weet raad met zware stenen, maar dat geloof was er niet. Het geloof werkt met de almacht van God, Die in de opwekking van Zijn

'Ik ben de Opstanding en het Leven.' Daarom, 'bedwing uw stem van gewezen en uw ogen van tranen; want er is loon voor uw arbeid.'

Zoon de dood verslaat, en door de opstanding krachtig bewijst de Zoon van God te zijn. Zou voor de Heere iets te wonderlijk zijn?

Maar het geloof bij de vrouwen lag bedolven onder de aslaag van vrees en ongelooft. Toch keren zij niet terug. Waarom niet? Omdat de Heere hen trok Die zij dood dachten. We hebben met een God en Christus te doen, Die

stenen opruimt. Stenen van allerlei vormen van zwaarte. Stenen die wij zelf op onze weg hebben geworpen, of die de wereld of de duivel erop hebben gebracht. O, wij nemen vaak lasten op ons in plaats van die op God te laten rusten. Ja, daarom zit Jezus vaak in het hart van de Zijnen bedolven onder zware stenen.

Kent u die gangen? Wie zal die steen afwentelen van het graf? Wie zal die vloek wegnemen uit het graf? Wie ontnemt de duivel zijn macht? Jezus in het graf. Hij Die gezegd heeft: 'Ik ben de Opstanding en het Leven.' Daarom, 'bedwing uw stem van gewezen en uw ogen van tranen; want er is loon voor uw arbeid.'

Uit: 'Dagelijks manna' pas verschenen dagboek bij de Bijbel van ds. I. Kievit, uitgeverij Den Hertog 2015

Stem uit het verleden

Ds. I. Kievit over Pasen

*Vrouw, wat weent gij?
Wie zoekt gij?*

(Johannes 20:15)

Waarom die tranen, Maria? Waarom dat zuchten en gewezen? Dit is de eerste vraag na Zijn opstanding. *Wat weent gij?* Jezus moet tegen haar tranen opkomen, al kende Hij haar bron. Zielensmart over Jezus, droefheid over het gemis van Hem, Die haar meer waard was dan eigen leven. Ach, van nature is er geen traan in uw oog over Godsgemis; of verlangen naar Jezus tot verzoening met God. Wij hebben, door onze zonden, God verloornd en wij zijn vervreemd van God van de baarmoeder af. Er is zeker wel oorzaak dát u weent, en dat uw tranen u tot spijze worden.

Bent u verbrijzeld, verbroken, dorstend naar Zijn gemeenschap? Hebt u uw ongelovigheid beweend, uzelf vernederd? Is Hij u verschenen op de weg die u eenzaam ging, en sprak Hij van vrede? Hij is niet alleen van Simon gezien, maar ook van mij gezien, mag dat de taal van uw hart zijn?

Maria is een begenadigde zondares, herboren tot een levende hoop door

de opstanding van Jezus Christus uit de doden.

Wie zoekt gij? Jezus wil de vonk aanblazen in het hart van Maria. Hij wil haar gedachten afleiden van haar smart naar zijn *Persoon*. Dat is nog steeds de beste wijze om troosteloze harten, die uitzien naar Jezus, voor het eerst of bij vernieuwing, te behandelen.

Nog stelt Jezus vragen in het hart van verschillende aard, al naar de behoefte is.

Maar door de zoekende daad van God wordt het zoeken naar God en Christus geboren. Hij legt Zelf de vraag naar Jezus in het hart. Aan zielen die naar Hem dorsten, wil Jezus Zijn

Aan zielen die naar Hem dorsten, wil Jezus Zijn paasvreugde meedelen en hen doen drinken uit de fontein des heils.

paasvreugde meedelen en hen doen drinken uit de fontein des heils.

Niets doet Jezus liever dan de Zijnen gelukkig maken. Maar één ding doet Hij niet. Hij bevredigt geen wensen die niet door Zijn Geest zijn gewerkt. Waar de Geest niet werkt kan, naar de huishouding van het verbond, de Middelaar Zich niet schenken in Zijn liefde en mededeelzame gunst. Maria wordt door deze vraag weer met klaarheid bewust van wat zij verloor en wat zij begeert. Maar ach, wat zal zij hopen? Wat zal zij verwachten? 'God zoekt het weggedrevene;' nooit heeft Hij tot het huis van Israël gezegd: 'Zoekt Mij tevergeefs.'

Zij keert de Hovenier de rug toe en wil verder wenen en treuren. Hoe wij dat weten? Wel, als Jezus straks zegt: Maria, dan keert zij zich om. Dus stond ze toen weer met haar gezicht naar het graf.

Toch blijkt dit volkomen duidelijk dat het haar om vinden te doen is, hoe dan ook. Jezus heeft met haar gesproken en zij herkende Hem niet. Maar nu zal Jezus haar niet langer op de proef stellen en haar in haar diepe smart niet langer laten.

'Jezus zeide tot haar: Maria. Zij zich omkerende, zeide: Rabbouni!'

Zo wordt het paasevangelie toegepast met weinig woorden, maar met Goddelijke kracht. Een golf van zaligheid wordt over haar ziel als uitgegoten, en het is werkelijkheid voor haar.

Uit: 'Dagelijks manna', pas verschenen dagboek bij de Bijbel van ds. I. Kievit, uitgeverij Den Hertog 2015.

De oorzaak van de zonde

Wij kennen de vragen uit de Heidelbergse Catechismus wel of de Heere niet de oorzaak is van deze zonde. Had Hij Adam niet zo kunnen scheppen dat hij niet kon vallen? Het Schatboek gaat uitvoerig in op de vraag naar de oorzaak van de zonde.

Reeds direct aan het begin hiervan stelt het Schatboek klip en klaar dat God niet de oorzaak of Werkmeester is van de zonde. Dat blijkt uit Gods Woord. Van de schepping kon Hij zeggen: 'Het was zeer goed'. Opmerkelijk is dat het Schatboek in de beantwoording van deze vraag uitgaat van Gods deugden. De Heere is op het hoogst volmaakt goed en heilig. Daarenboven verbiedt God alle zonden in Zijn wet. Als de Heere dat verbiedt, kan Hij toch niet de oorzaak ervan zijn? Ja, Hij straft alle zonden zeer streng. Wat zou de Heere onrechtvaardig zijn als Hij de zonden straft waar Hij Zelf de oorzaak van zou zijn! Dat kan nooit. En Hij Zelf vernielt Zijn eigen beeld (waarin Gods deugden blijken) niet in de mens. Zo redeneert het Schatboek niet vanuit de zondige mens. Het neemt zijn positie vanuit God en Zijn deugden. Een opmerkelijke les!

De Heere herschept, wederbaart. Daarmee betuigt Hij dat de mens de verdorvenheid en boosheid van zijn natuur niet van Hem in de schepping ontvangen heeft. De Heere heeft er een gruwel van. De eigenlijke oorzaak ligt in de wil van de duivelen en van de mensen. Daardoor zijn zij vrijwillig van God afgevallen en hebben zichzelf van Gods beeld beroofd. De oorzaak van alle dadelijke zonden in de nakomelingen van Adam is de erfzonde. En uit de ene dadelijke zonde volgen weer nieuwe dadelijke zonden. Het is nu juist die zondige, hoogmoedige mens die allerlei vonden bedenkt om de oorzaken van de zonde op God te schuiven en zichzelf te verontschuldigen. De een zegt dat hij onder een ongelukkig gesternte geboren is. De ander geeft de duivel de schuld. Weer anderen werpen de schuld rechtstreeks op God: God heeft het zo gewild, anders was het niet gebeurd. De Heere had het wel kunnen verhin-

deren, maar dat heeft Hij niet gedaan. Daarom is Hij de Auteur van mijn zonde.

Het is niet nieuw dat de mens zijn godslasterende tong tegen God scherpt. Adam en Eva deden het ook al. Gods majesteit, waarheid en rechtvaardigheid worden er zwaar door gekrenkt.

De natuur van de mens zelf is ook geen oorzaak van de zonde. God heeft deze goed en oprecht geschapen. De zondigheid is in de mens gekomen door de val. Ze behoort dus *wezenlijk* niet tot de natuur van de mens. Na de val is deze zondigheid wel een *natuurlijke* eigenschap geworden.

De duivel is niet de enige auteur van de zonde. Hij draagt niet alleen de

schuld. De duivel kan wel aanraden en ingeven en dat met veel listigheid en kracht, maar hij kan de mens niet tot de zonde dwingen. Daarbij komt dat God de duivel door Zijn heerschappij in bedwang houdt. Hij geeft de mens voortdurend het goede in. Het Schatboek bedoelt te zeggen: tegen het goede in wat de Heere ingeeft heeft de mens gezondigd, en niet omdat de duivel onbegrensde macht zou hebben en de mens daarom niet anders kon dan naar de duivel luisteren. Tegen de 'walgelijke drogredenen van de goddelozen' dat God de val heeft gewild en niet heeft verhinderd en daarom Zelf schuldig is, stelt het Schatboek: God zou door Zijn volkomen macht het kwaad wel kunnen verhinderen. Hij handelt echter met de mens op menselijke wijze. Hij stelt hem Zijn wetten voor met beloningen en straffen. Om dit te volbrengen weigert Hij Zijn genade niet. God vroeg van hem alleen gehoorzaamheid en geloof, zodat de mens geheel van God afhankelijk zou zijn, en niet uit noodzaak gedwongen, maar vrij zou handelen. Daartoe had Hij de mens Goddelijk verstand gegeven en een wil die zeer vrij en heilig was. Waar nu de mens in gebreke blijft, moet de zonde van nalatigheid hem worden toegeschreven, en niet God, hoewel Hij het had kunnen verhinderen. Hij behoorde het echter niet te verhinderen, opdat Hij Zijn ordening niet zou verstoren en Zijn werk tenietdoen. Dus is God geen Auteur van het kwaad of van de zonde. De duivel en de verdorven wil van de mens, die de duivel gehoorzaam waren, zijn de ware oorzaak van de zonde.

(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. D. de Wit

Luther over Pasen

Naast de prediking van Wet en Evangelie was voor de grote reformator uit Wittenberg de verkondiging van de heilsfeiten van het allergrootste belang. De gang die Christus is ge-

gaan van kribbe naar kruis, gevolgd door Zijn opstanding en hemelvaart, is immers van wezenlijke waarde voor het leven des geloofs. Het wordt de zondaar toegeëigend door het

verborgen werk van de Heilige Geest. Wat in Luthers geschriften opvalt, is de grote mate van samenhang in deze gouden keten van het heil. Misschien verklaart dat ook zijn wat wonderlijke tekstkeuze. Hij ving de lijdensstijd van 1540 aan met een preek over de opwekking van Lazarus en sprak op paasmaandag 1525 in Wittenberg over de Paradijsbelofte. Altijd wist hij daar iets uit te halen wat op het betreffende heilsfeit betrekking had.

Voornamelijk de heilsfeiten van Goede Vrijdag en Pasen namen bij Luther een zeer belangrijke plaats in. Christus kon van de dood niet gehouden worden, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden had teweeggebracht. Zo schrijft hij: "Jezus Christus is ten derden dage uit de dood verrezen. Daar is een sterk, vast geloof nodig om ons dit artikel recht vast en goed te maken. Op die woorden *Christus opgewekt uit de dood*, zal men goed acht geven en ze schrijven met grote letters, met letters zo groot als een toren, ja! hemel en aarde, dat wij toch niets anders zien, horen, denken en weten dan dit artikel. Wanneer wij dit artikel opnoemen, dan moet dit niet zijn om alleen iets dat geschied is mede te delen, maar opdat het in ons hart sterk, waarachtig en levendig wordt. En dat noemen wij nu geloof, wanneer wij ons dit zo voorstellen, dat wij ons geheel en al daarin als verdiepen en verbergen, als stond er niets anders geschreven dan: *Christus is opgestaan*". Luther komt dan heel snel uit bij de persoonlijke bate hiervan: "Als wij dit geloven, kunnen wij goed leven en sterven. Want Christus heeft niet alleen voor Zijn Persoon de dood overwonnen en is uit de dood opgestaan; maar gij moet dit ook zo opvatten dat het *ons* geldt en dat ook wij in dit *Hij is opgestaan* begrepen zijn en daarom ook opstaan en met Hem eeuwig leven; dat ook onze opstanding en ons leven in Christus een aanvang heeft genomen en zo zeker is als ware het reeds geschied, behalve dit dat het nog verborgen en niet openbaar is". "Daar nu Christus, het Hoofd der christenheid, door Wie zij leeft en alles bezit en Die zo groot is dat Hij hemel en aarde vervult en dat in vergelijking van Hem zon, maan en sterren niets zijn, uit het graf verrezen en daardoor een machtig Heere over alle dingen, ook over dood en hel geworden is, zo moeten ook wij, als Zijn leden, door Zijn opstanding getroffen en aangeraakt en juist dat-

gene deelachtig worden wat Hij daarmee tot stand gebracht heeft, als om onzentwil geschied". Als Luther wijst op de grootheid van Christus in Zijn heilsweldaden, komt hij als het ware woorden tekort. Daarover sprekend schrijft hij: "Dit is groter dan alle zonde en groter dan alle duivels benevens de dood; want Christus, waarachtig God en mens, zonder enige schuld of zonde, weegt duizendmaal meer. Terwijl een christen de grootheid van de Persoon erkent, erkent hij ook de grootheid van de vrucht. Hoe gering zijn zonden, dood en duivel tegenover Christus! En gelijk nu Christus groter is dan hemel en aarde, groter dan zonde, dood en duivel, zo moet ook al wat Hij doet en lijdt, zeer groot zijn. Groot moet Zijn lijden zijn; groot ook Zijn opstanding uit de dood; groot de kracht, de vrucht, het nut van dat lijden en van die opstanding. Daarover wordt het gehele jaar door gepredikt, hoe onze Heere Jezus Christus door Zijn overwinning, welke Hij door Zichzelf volbracht, zonde, dood en duivel overwonnen en verslagen heeft; de duivel heeft Hij geworgd in Zijn eigen lichaam, de dood verdronken in Zijn eigen bloed, de

zonde vernietigd in Zijn marteling en in Zijn lijden. Dit heeft Hij alleen en in Zichzelf tot stand gebracht, maar Hij heeft dat niet voor Zichzelf behouden; want Hij, als de waarachtige en eeuwige God over alles, heeft deze zegepraal voor Zichzelf niet nodig gehad, dat Hij mens werd, nog veel minder dat Hij leed onder Pontius Pilatus. Dat nu een zo groot en verheven Persoon dit gedaan heeft, dit geldt *mij* en *u* en *ons allen*. En dat is de kracht en de vrucht van het lijden en de opstanding van Christus". Door het geschenken geloof, zo betoogt Luther, mogen wij "dat lijden en die opstanding aannemen als de aan ons gegeven schat en de ware troost daarvan hebben. Het geldt *ons*, Christus wil met Zijn opstanding *ons* troosten". "Mijn heiligheid zal het niet doen en kan het ook niet doen, dat ik van een enkele zonde, veel minder dus van de last der zonden en van de dood verlost wordt; maar daardoor geschiedt het dat deze Persoon, waarachtig God en mens, in en door Zichzelf een eeuwige, heerlijke overwinning op zonde, dood en duivel behaald heeft".

Dordrecht,

A. Jobse

4

Wakker worden, maar hoe?

De kerk moet wakker worden met het oog op de eindtijd. Die boodschap wil het boek "Wake up!" ons meegeven. De wijze waarop deze boodschap wordt onderbouwd, heeft onze instemming niet, zo concluderen we na drie artikelen. Toch houdt elk boek ons een spiegel voor; in dit geval de spiegel of we ons werkelijk voorbereiden op de wederkomst van Christus. In die spiegel willen we in dit afsluitende artikel kijken.

De kerk heeft nauwelijks weet van haar toekomst en veel kerkgangers krijgen dan ook in hun kerk geen boodschap mee van een verwachting van de wederkomst van Christus. Deze uitspraak van Lamm en Vanbeckevoort is best fors. Toch kan het geen kwaad om ons deze stelling aan te trekken en ons af te vragen of er een kern van waarheid in ligt. Laten

we maar niet zijn als de hoorder van het Woord uit Jakobus 1:23-24 die in de spiegel kijkt, weggaat en terstond vergeten heeft hoedanig hij was.

Dag des Heeren

In de profetieën van het Oude Testament neemt de uitdrukking 'dag des HEEREN' een grote plaats in. Het is een dag van oordeel en gericht over de zonde. De profeten hebben gebedd voor deze dag. Tegelijkertijd sprak de Heere over een heerlijke toekomst na deze dag (zie bijv. Joël 2). Door het gericht heen zou God Zijn genade openbaren in de komst van de Middelaar. De Heere deed Zijn knechten soms zeer ver blikken, zodat ze de wederkomst van Christus in het verlengde zagen van Zijn eerste komst (zie bijvoorbeeld de laatste hoofdstukken van Daniël en het slot van Ezechiël. Ook Jesaja 11 hoort hier mogelijk bij). De eerste komst in het vlees en de wederkomst op de wolken des hemels lijken in verschillende profetieën dicht bij elkaar te liggen. Het is als een berglandschap waar de bergen achter elkaar liggen. Wie vanaf een grote afstand kijkt, zou denken dat de afstand tussen de bergen niet zo groot is. Ondertussen weten we dat er flinke dalen tussen liggen.

Lading

Ook in de rede van de Heere Jezus over het einde van de wereld (Matth. 24) liggen allerlei gebeurtenissen in elkaars verlengde. De val van Jeruzalem, de verwoesting van de tempel en het wereldeinde staan dicht bij elkaar. Daardoor heeft dit hoofdstuk een grote lading. De geschiedenis van deze wereld stuwt voort naar het einde. "Zo waakt dan", klinkt de ernstige oproep van de Heere Jezus.

In de prediking en de brieven van de apostelen vinden we deze zelfde drang. Paulus is nog niet zo lang in Athene of hij krijgt gelegenheid om op de Areópagus een rede te houden. Hij aarzelt niet, maar spreekt met een heilige ernst over de wederkomst van Christus (Hand. 17:31). Met vrees en verlangen schrijft hij aan de gemeenten van Thessalonica over de openbaring van de antichrist en de eeuwige heerlijkheid van Gods volk (1 Thess. 2). Petrus vertroost de lezers van zijn brief dat de Heere de belofte van Zijn tweede komst niet vertraagt (2 Petr. 3:9).

Ook in de Openbaring klinkt het uitzien naar de wederkomst sterk door. De zielen onder het altaar smeken erom (Openb. 6:10), de Geest en de Bruid zeggen: Kom (Openb. 22:17).

Vroege Kerk

Deze gestalte van een hartelijk verlangen naar de wederkomst treffen we

ook aan in de Vroege Kerk. Irenaeus (tweede eeuw) schreef er bijvoorbeeld met heimwee over. Het is een verlangen dat Guido de Brès eeuwen later verwoordde in het laatste artikel van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Wordt dit uitzien in landen waar verdrukking is, sterker gevonden dan onder ons?

Dit getuigenis vanuit Gods Woord en de kerkgeschiedenis houdt ons een spiegel voor. In het bijzonder staat Gods volk voor de vraag of er uitzien is naar de wederkomst. We hebben geen roeping om de toekomst te voorspellen, maar Petrus roept de Kerk wel op om de wederkomst te overdenken. "Verwachtende en haastende tot de toekomst van den dag Gods", zo schrijft hij (2 Petr. 3:12).

Verdrukking

Hebben we het hier beneden in deze

zondige wereld nog te goed? Is er een loutering van de oven nodig om het vuur van het verlangen, dat nu vaak onder de as van een aardsgezind leven ligt, op te blazen? Of zal de verdrukking uitwijzen dat er helemaal geen vuur is, maar alleen een gerichtheid op het hier en nu?

Het boek "Wake up!" wijst ons niet de goede weg, daarvan zijn we overtuigd. Maar de titel roept ons wel op wat we nodig hebben. We kunnen het ook zeggen met de woorden van de apostel in Efeze 5:14, een vermaning die volgens de kanttekening zowel gericht is tot Gods kinderen als tot onbekeerden: "Daarom zegt Hij: Ontwaakt, gij die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten."

(slot)

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

Aangenomen

Naar Veen, ds. E. Bakker te Scherpenisse.

Beroepen

Te Bodegraven,
ds. S. Maljaars te Middelharnis.
Te Borssele, ds. G. van Manen te Elspeet.
Te Kapelle-Biezelinge,
ds. W. Harinck te Moerkapelle.
Te Oud-Beijerland,
ds. L. Blok te Gorinchem.
Te Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. R.A.M. Visser te Terneuzen.
Te Utrecht, ds. L. Terlouw te Barendrecht.
Te Vlaardingingen,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer.
Te Wolphaartsdijk,
ds. P. Melis te Ermelo.

Bedankt

Voor Aagtekerke,
ds. S. Maljaars te Middelharnis.
Voor Drachten,
ds. G. van Manen te Elspeet.
Voor 's-Gravenzande,
ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal.
Voor Nieuwerkerk (Zeeland),
ds. K. Boeder te Terwolde-De Vecht.

Voor Nijkerk,

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom.

■ VERGADERING PARTICULIERE SYNODE ZUID-WEST

Op **donderdag 23 april** hoopt de Particuliere Synode Zuid-West te vergaderen in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk. Aanvang: 9.30 uur. Op **woensdag 22 april** wordt een bidstond gehouden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Nieuw-Beijerland. In deze dienst, die om 19.30 uur begint, hoopt ds. G.J. van Aalst voor te gaan.

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2014

* Pag. 95, **Werkgroep voor Studenten**.
De website van deze werkgroep is nu: www.werkgroepstudenten.nl

* Pag. 96, **mentoraat kring Leiden**.

Als (extra) mentor is benoemd:
dr. P.G.J. Nijssse, Camphuisendreef 16,
2353 CJ Leiderdorp, tel. (071) 5238721,
e-mail: pieternijssse@kpnmail.nl

*Pag. 279, **gemeente MOERKAPELLE**.

Het adres van de koster, R. Heijkamp, is

gewijzigd in:
Noordeinde 117, 2752 BG Moerkapelle.
* Pag. 337, **gemeente RIJSSEN-WEST**.
In verband met het overlijden van de
scriba, H. Haase, is nu waarnemend

scriba: I. Boogaard,
Gravenstraat 4, 7462 TN Rijssen,
tel. (0548) 513687,
e-mail: i.boogaard@filternet.nl

we af met een gezamenlijke maaltijd.
Voor kinderopas wordt gezorgd, dus
het hele gezin mag mee.
Aanmelden kan via 0348 48 99 70 of
info@helpendehanden.nl.

BERICHTEN

■ WELKOM OP DE CGO

Kom ook een kijkje nemen tijdens de
open lessen van de CGO!

In de komende tijd kunt u op de
volgende locaties kennismaken met de
A- en B-cursus van de Cursus Godsdienst
Onderwijs:

Amersfoort: zaterdag 11 april (Van
Lodenstein College, Utrechtseweg
228).

Dordrecht: zaterdag 11 april (Wartburg
College, Prof. Waterinklaan 41).

Goes: zaterdag 11 april
(Calvijn College, Klein Frankrijk 19).

Gouda: donderdag 9 april
(Driestar College, Ronsseplein 1).

Kampen: zaterdag 11 april (De
Beukelaar, Geref. Gemeente Kampen,
2^e Ebbingestraat 3).

Rijssen: zaterdag 11 april (Zuiderkerk,
Paulus Potterstraat 2a).

De lessen op de zaterdagochtenden
beginnen om 8.30 uur; in Gouda start de
cursusavond om 19.15 uur.

Voor meer informatie en opgave kunt u
terecht op de website: www.cgo.nu

■ ZIN-IN +21 ONTMOET...

JOHN NEWTON

"Amazing Grace, how sweet the sound..."
Dit bekende lied is gemaakt door John
Newton. Hij was een slavenhandelaar die
op een wonderlijke manier tot bekering
kwam en dominee werd. Op **zaterdag
18 april** denken we in dit verband na
over het onderwerp 'bekering'. Dat doen
we op een unieke locatie: in de Grote
Kerk van Vianen.

Spreker: student M.T. Al-Chalabi. Locatie:
Grote Kerk te Vianen, Korte Kerkstraat 1.
Aanvang: 19.30 uur. Toegang: € 5,- p.p.
Zie www.grotekerkvianen.nl voor
parkeermogelijkheden

■ OPROEP GASTEN VOOR VAKANTIEWEKEN

• In een week voor ouderen die het

gezien hun leeftijd of gezondheid wat
rustiger aan moeten doen en enige
zorg nodig hebben zijn nog enkele
plaatsen beschikbaar! Deze week
wordt gehouden van **16-23 mei** in 'Het
Bosgoed' te Lunteren.

- In de zomermaanden worden twee
vakantieweken voor volwassenen
met een lichamelijke beperking
georganiseerd. Er zijn nog enkele
plaatsen vrij in de vaarvakantie van
4-10 juli en in de nazomer van **29
augustus-5 september** in hotel 'De
Rijper eilanden' in De Rijp.
- Voor mensen met dementie en hun
mantelzorgers wordt van **29 juni-
3 juli** in De Rijp voor het eerst een
midweek georganiseerd. Ook aan deze
vakantieweek kunnen nog enkele
gasten deelnemen!

Voor verdere informatie en aanmelding:
cvb.gasten.lb@vakantiewekenvbagg.nl
of T(033)2863366 (mw. G.A. Hoogen-
doorn-de Raaf).

Zie ook: www.vakantiewekenvbagg.nl

■ CONTACTGROEP SCHISIS

De contactgroep Schisis (van Helpende
Handen) organiseert op **zaterdag 18
april** een bijeenkomst met als thema:
'Praten en doen'. Dus: zowel voor
onderling gesprek als voor samen actief
 bezig zijn, is er voldoende gelegenheid.
Praten: Wat betekent het hebben van een
schisis als kind, jongere of volwassene?
Welke impact heeft het op je leven? Mw.
Judith Kranendonk-Stolk (psycholoog)
zal het gesprek hierover leiden.
Doen: Mw. Gerda van Donselaar-v.d.
Craats verzorgt een creatieve workshop,
waarbij er voor ieder wel iets leuks te
maken is.

U/jij bent welkom in een zaal van de
kerk van de Gereformeerde Gemeente,
Oudelandseweg 50, Woerden. Vanaf
9.30 uur is er koffie/thee. Om 10.00 uur
beginnen we en rond 12.30 uur sluiten

■ ZANGBIJEENKOMSTEN

Amersfoort.

Zangavond op **zaterdag 18 april**,
aanvang: 19.30, in de Elimkerk
van de Geref. Gemeente te Amersfoort,
m.m.v. gemengde koren Magnalia
Dei, het Shalomkoor en enkele
instrumentalisten. Opening, appelwoord
en sluiting: dhr. J.H. Mauritz.

Goes

Koor- en samenzangavond op **zaterdag
4 april**, aanvang: 19.30 uur, in de
Westerkerk te Goes, m.m.v. het Ouddorps
mannenkoor en het jeugdkoor Jong Asaf
uit Goes.

Collecte voor stichting Winst uit Verlies
en Gevangenzorg Nederland. Algehele
leiding: ouderling G.J. Kooijman uit Goes.

Goes

Zangavond op **zaterdag 11 april**,
aanvang: 19.30 uur, in de Sionkerk te
Goes, t.g.v. het 50-jarig bestaan van
jeugdkoor Jong Asaf, m.m.v. dit koor,
organist Martijn Kooijman, mannenkoor
De Lofzang en organist Jos Oreef.
Appelwoord door dhr. M. Last, voorlichter
Deputaatschap Bijzondere Noden.
Collecte t.b.v. dit deputaatschap.

Gouda

Psalmzangdag (met CD-opname) voor
gehandicapten uit heel Nederland op
zaterdag 18 april, in de kerk van de
Geref. Gemeente te Gouda. Inloop: 10.00
uur. Start psalmgezang: rond 11.00 uur.
Opening door student E.J. Boudewijn.
Organist: Peter Wildeman.

's Middags, na de pauze, vertelling voor
de gehandicapte vrienden door William
Buijs. Mannenkoor Canticum uit Gouda
zal enkele liederen zingen. Afsluiting rond
16.00 uur. Ook andere belangstellenden
zijn welkom. Opgeven via e-mail:
roekeltjes@kliksafe.nl. Opbrengst CD is
t.b.v. Sirjon, Adullam en Schutse.

Rhenen

Datheensamenzangavond op **maan-
dag 6 april**, aanvang: 19.30 uur, in
de Cunerakerk te Rhenen. Opening,
meditatie en sluiting: ds. B.J. van Boven.
Organist Pieter Heykoop. Collecte voor
Adullam, Siloah en De Schutse.

Werkendam

Zangavond op **zaterdag 18 april**,
aanvang: 19.30 uur, in de Grote
Kerk te Tholen, Kerkplein 1, m.m.v.

jongerenkoor Cantilena te Werkendam, kinderkoor Sjaloom, Jong vrouwenkoor Tabitha te Sint Annaland en enkele instrumentalisten. Collecte t.b.v. Hudson Taylor Stichting.

■ ROMMELMARKT TE OOLTGENSSPLAAT

Rommelmarkt op **zaterdag 11 april**, van 9.00-14.00 uur, in en rond de kerk van de Geref. Gemeente te Ooltgensplaat, Van Weelstraat 1. De opbrengst is bestemd voor kerkbouw.

■ RONDWANDELING DOOR AMSTERDAM

Rondwandeling door het centrum van Amsterdam o.l.v. Cor Hotting op **zaterdag 11 april**. Start 10.00 uur, aankomst 12,30 uur bij "Simon de Looier". Aanmelden voor deelname: tel. (0227) 544471 of 06 10790406. Opbrengst voor o.a. "Simon de Looier".

■ VECHT- EN PLASSENTOCHT

Vecht- en plassentocht (20/40 km) op **zaterdag 11 april**. Inschrijving tussen 10.00 en 12.00 uur. Deelnamekosten: € 5,- p.p., max. € 25,- per gezin.

Consumptie aanwezig. Startadres: Ter Aaseweg 14, Nieuwer ter Aa. Voor inlichtingen: L. Van Vliet, tel. 0297-262140 of C. van Sligtenhorst, tel. 06-34181298 of zgg.nl. De opbrengst is t.b.v. de ZGG.

■ VOGG-ORGELTOCHT NAAR LEEUWARDEN EN DRONRIJP

Op **zaterdag 25 april** organiseert de VOGG een orgeltocht naar Friesland. Start: 10.00 uur in de Grote- of Jacobijnerkerk in Leeuwarden. Om 12.00 uur lopen we naar de Waalse Kerk. De lunchpauze begint om 13.30 uur, waarna we naar de Salviuskerk in Dronrijp rijden. Zie voor verdere informatie: www.kerkenmuziek.nl of via voggfk@gmail.com.

16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 uur ds. A.J. Gunst; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveldt; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. C. van Ruitenburch en 16.30 uur stud. M.H. Schot; Kruiningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 16.00 uur stud. W.A. Zondag; Lisse 18.30 uur stud. W.A. Zondag; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwerter Aa 16.30 uur ds. J. Driessen; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. E. Bakker; Nijkerk 14.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 14.30 uur ds. S.W. Janse; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Oostburg 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 16.30 uur ds. C. Harinck; Opheusden (in Gereformeerde Gemeente in Nederland) 12.00 en 19.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 19.00 uur ds. M. Joosse; Ouddorp 18.30 uur ds. A.J. Gunst; Poederrijen 9.30 uur ds. M.J. van Gelder; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele en 19.00 uur ds. L. Terlouw; Poortvliet 14.30 uur ds. C. Sonneveldt; Puttershoek 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 15.30 uur ds. M.J. van Gelder; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 15.30 uur ds. W. Harinck; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.00 uur ds. J. van Belzen; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 18.30 uur stud. M.H. Schot; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. J. Driessen en 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 15.15 uur ds. H.A. van Zetten; Slidrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.00 uur ds. W. Visscher; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 uur ds. R.A.M. Visser en 15.30 uur ds. J.J. Tanis; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. K. Boeder; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Veen 14.30 uur (openb.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 5 APRIL 2015 EERSTE PAASDAG

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasterdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden 16.30 uur ds. L. Terlouw; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur stud. W.A. Zondag en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Arnhem 15.30 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Beekbergen 19.00 uur ds. A. Schot; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. M. Golverdingen; Bodegraven 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 16.00 uur ds. P. Mulder; Boskoop 9.30 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. W. Silfhout; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. H. Hofman; Drachten 9.30 en 19.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Ede 9.30 en 16.00 uur ds.

A.A. Brugge; Elspeek 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 uur en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 18.15 uur ds. A.P. Baaijens; Enter 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur (openb. bel.) ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 15.30 uur stud. H. van der Heiden; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 18.30 uur stud. H. van der Heiden; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 en 16.00 uur stud. H. Brons; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M. Joosse en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Hilversum 19.00 uur ds. B. Labee; Hoofddorp 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 14.30 uur (H.D.) ds. C.J. Meeuse; Katwijk aan Zee

bel.) ds. J. Schipper; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaardingen 15.00 uur ds. W.J. Karels; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur (openb. bel.) ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 15.30 uur ds. A. Verschuure; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. G.J. Baan en 18.30 uur stud. H. Brons; Wierden 17.00 uur ds. K. Boeder; Woerden 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Yerseke 9.30 en 14.00 (openb. bel.) en 18.00 uur (H.D.) ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 14.30 uur ds. G. Pater; Zwolle 15.00 uur ds. P. Melis.

■ MAANDAG 6 APRIL 2015 TWEDE PAASDAG

Aalburg 9.30 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 9.00 uur stud. M.H. Schot; Alblisserdam 9.30 uur (openb. bel.) ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 uur (openb. bel.) ds. W. Visscher; Barendrecht 9.00 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Zuid 18.30 uur (openb. bel.) ds. G. Beens; Beekbergen 11.30 uur (openb. bel.) ds. K. Boeder; Benthuizen 9.30 uur (openb. bel.) ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 9.30 uur (openb. bel.) ds. G. Clements; Bodegraven 10.00 uur (openb. bel.) ds. C.G. Vreugdenhil; Boskoop 9.30 uur ds. M.J. van Gelder; Brakel 11.15 uur ds. J. van Rijswijk; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; Delft 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Delft zie Zoetermeer; Deventer 10.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dirksland 10.00 uur ds. C. Sonneveld; Dordrecht 10.00 uur ds. H. Hofman; Ede 9.30 uur (openb. bel.) ds. A.A. Brugge; Elspeet 9.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Ermelo 9.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 uur ds. C. Hogchem; Gorinchem 10.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. J.S. van der Net; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. H. Paul; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. S.W. Janse; Groningen 10.00 uur ds. J.B. Zippro; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur (openb. bel.) ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M. Joosse; Hilversum 11.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Kampen 9.30 uur ds. J. IJssels-tein; Klaaswaal 9.30 uur ds. S. Maljaars; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. G. Beens; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen 9.30 uur (openb. bel.) ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 uur (openb. bel.) ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 uur (openb. bel.) ds. J. Driessen; Lelystad 10.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 uur stud. H. van der Heiden; Meliskerke 9.30 uur (openb. bel.) ds. G.J.N.

Moens; Middelburg-Centrum 9.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur (openb. bel.) ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 uur ds. A. Vermeij; Mijdrecht 19.30 uur ds. A. Verschuure; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 uur ds. G.J. van Aalst; Nijkerk 12.00 uur ds. D. de Wit; Nunspeet 9.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 11.15 uur (openb. bel.) ds. E. Bakker; Oosterland 10.00 uur ds. J. van Belzen; Opheusden (in Gereformeerde Gemeente in Nederland) 12.00 uur (openb. bel.) ds. G.M. de Leeuw; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele; Poortvliet 9.00 uur ds. C.J. Meeuse; Ridderkerk 9.30 uur (openb. bel.) ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 11.00 uur (openb. bel.) ds. L. Terlouw; Rijssen-Noord 9.00 uur (openb. bel.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.00 uur (openb. bel.) ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.00 uur (openb. bel.) ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. C. van Krimpen; Scherpenisse 9.00 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 9.00 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00 ds. H. Paul; Sint Analand 11.00 uur ds. C.J. Meeuse; Sliedrecht 9.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Stolwijk 10.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 10.00 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. M. Karens; Uddel 11.00 uur ds. G. van Manen; Utrecht 10.00 uur ds. A.J. de Waard; Veenendaal 9.30 uur (openb. bel.) ds. B. Labee; Waardenburg 9.30 uur (openb. bel.) ds. M. Mondria; Wageningen 11.15 uur ds. A. Verschuure; Werkendam 9.30 uur ds. P. Mulder; Westkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck; Woerden 10.00 uur ds. D.W. Tuinier; Zeist 10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwolle 11.00 uur (openb. bel.) ds. A. Schot.

■ DINSDAG 7 APRIL 2015

Borssele 19.30 uur ds. J. Schipper; Eindhoven 19.30 uur ds. B. Labee; Nisse 19.30 uur ds. M. Mondria.

■ WOENSDAG 8 APRIL 2015

Ede 19.30 uur (afscheidsdienst) ds. A.A. Brugge; Goes 19.30 uur (GBS-dienst) ds. J. van Belzen; Kruijningen 19.30 uur (tijdrede) ds. A.T. Huijser; Nunspeet 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Oostvoorne 19.30 uur ds. S.W. Janse; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. G. Beens.

■ DONDERDAG 9 APRIL 2015

Enschede 19.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Nieuwerkerk 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Veenendaal 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee.

■ VRIJDAG 10 APRIL 2015

Barneveld-Centrum 14.15 uur ds. G. van Manen; Barneveld-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Middelharnis 14.00 uur (huw.bev.) ds. S. Maljaars.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 5 APRIL 2015 EERSTE PAASDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

■ MAANDAG 6 APRIL 2015 TWEDE PAASDAG

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. G. v.d. Breevaart; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

■ EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar:

Evangelisatiepost 'Bij de Bron', Willem Buytewechstraat 2, 1816 GL Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

U bent hartelijk welkom op onze post. Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 11.00 – 15.00 uur.

Tel. 072-5129195 email info@bijdebronalkmaar.nl website www.bijdebronalkmaar.nl

Amsterdam:

Evangelist J.Krijgsman; Evangelisatiepost Bij Simon de Looier; Looiersgracht 70-72. Tel. 020-6227742.

Samenkomsten iedere zondag 10:30 uur 17:00 uur. U bent van harte welkom in onze evangelisatiepost.

Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 10:00-12:00 uur en 12:30-16:00 uur.

U kunt bij ons ook CD's en boeken kopen. Door uw aankoop steunt u het evangelisatiewerk. Telefonisch of per mail bestellen kan ook: 0252-419560; cvleenen@kliksafe.nl Bekijk ook eens onze site: www.bijsimon-delooyer.nl

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-l te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Inloophuis de Hoeksteen: Kolhoopstraat 24, Emmen. Openingstijden: elke dinsdag, donderdag, vrijdag en zaterdagmid-

dag van 13:30 tot 16:30 uur. Tel. 0591 - 653915 www.inloophuisdehoeksteen.nl

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Op vakantie in Friesland? Welkom in onze inloop, die geopend is op donderdag en vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur. Bekijk ook eens onze site: www.inloophuisachterdehoven.nl

Merksem:

Evangelist A. van Setten; protestants centrum "De Bron", Jaak de Boeckstraat 21-23; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend van dinsdag t/m vrijdag van 13.00-16.00, donderdagavond van 18.00-21.30 uur en zaterdag van 10.30-13.00 uur.

Rotterdam:

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois.

Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend van dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur.

Tilburg:

Kerkruimte: Offenbachstraat 105 Tilburg. Zondagse samenkomsten om 10.00 en 18.30 u.

Het inloopcentrum: Het Kruispunt, is geopend op di en wo van 14.00-17.00 u. Do van 10.00-17.00 u. Vr van 10.00-15.00 u. U bent van harte welkom.

Den Haag:

Inloophuis 'Het Kompas': Apeldoornseleen 228, Den Haag.

Openingstijden: dinsdag 10.00 - 16.00 uur; woensdag 10.00 - 13.00 uur; donderdag t/m zaterdag 10.00 - 16.00 uur.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

Nunspeet t.h. gezellig zomershuisje in prachtige omgeving. Hoogseizoen € 250,00 p.w. Voor info: 0341256792

Luxe fotokaarten
voor elke gelegenheid
Scherpe prijs voor uw eigen
vereniging en/of goede doel.
www.scheurfotokaarten.nl

ADVERTENTIES

Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de HEERE denkt aan mij.
Psalm 40:18a

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Rijssen-West geeft met droefheid kennis dat de Heere na een ernstige ziekte van slechts één week, uit ons midden heeft weggenomen onze geliefde ambtsbroeder

Hendrikus Haase

op de leeftijd van 68 jaar.

Hij heeft in eenvoud en getrouwheid zijn ambt als ouderling mogen uitoefenen, waarvan ruim 10 jaar als scriba.

De Heere gedenke en ondersteune zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen in het grote verdriet en verlies. Hij heilige de roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente van Rijssen-West, Ds. J. van Laar, *preses*
Oud. I. Boogaard,
waarnemend scriba

Rijssen, 23 maart 2015

"Zalig zijn zij die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft des Lams."
Openbaringen 19:9

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Emmeloord geeft met ontroering kennis van het plotseling overlijden van haar geliefde oudvoorzitter en ambtsbroeder

Jan van der Knijff

in de leeftijd van 81 jaar.

Hij mocht de gemeente in alle getrouwheid dienen in het ambt als diaken van 1968 tot 1974 en als ouderling van 1977 tot 1985 en van 1986 tot 2004.

Wij bidden zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen en verdere familie de troostvolle genade en ondersteuning van de Heere toe.

Namens de kerkenraad, Ds. P.G. Heijkamp
T. Schultink, *preses*
P.A. Louwerse, *scriba*

Emmeloord, 23 maart 2015

Daar het voor ons onmogelijk is om persoonlijk te reageren, willen wij op deze wijze onze hartelijke dank betuigen.

Uw betrokkenheid zowel persoonlijk als schriftelijk naar aanleiding van het overlijden van mijn innig geliefde man, onze lieve en zorgzame vader en opa

Tijs Machiel van Dijk

V.D.M.

was en is ons tot grote steun.

Mevr. L. van Dijk-Van den Doel
kinderen, klein- en achterkleinkinderen

Brakel, april 2015

BORSSELE, NIEUW te huur:
rustig gelegen **vak. won. 2-10 pers.**
Op loopafstand van de zee.
Bezet wk 19, 24, 29 t/m 33.
Tel. 0113-351899 / 06-20417592.

**T.h. een ruime 7 pers. stacar. op
camp. de Wolfskuylen in Gees (Dr).**
Zwembad en recreateam.
Prachtig fietsgebied.
Tel. 0341561699 / 0649220348.

**SENIORENWEKEN Casa Familia
Salland:** ga er even tussenuit en
geniet met leeftijdsgenoten van
een heerlijke vakantie. Verschillende
weken georganiseerd, vrijblijvend
activiteitenprogramma.
www.gezinsparken.nl/senioren
of bel 0341-264887.

Kamer te huur in vrijstaande woning
te **Barneveld**. Op 500 mtr vanaf
station. Meer informatie?
Bel naar 06-50487465, b.g.g.
jantine@hardemanisolatie.nl

T.h. ruime **vakantiewoning** in
natuurlijke omgeving **Veenendaal**
(3 sl.k.). Voor inl. 06-12448849.

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Vakantie Oostenrijk:
Te huur: luxe Chalet en
Appartementen 2-9 pers.,
in omg. Saalbach-Hinterglemm /
Zell am See,
Info: 0180-322181 / 06-51166845

Wilt u in Elspeet wonen?
Kijk op www.tomassenvastgoed.nl

Psalmzangavond
Grote Kerk te Elburg
D.V. zaterdag 11 april 2015
m.m.v. Betuwse Bovenstemgroep
en Bovenstemgroep Noord-Oost
Veluwe o.l.v. L. Dalhuisen
Peter Wildeman: orgel
Leiding: Ds. A. Schot
Collecte voor St. Ontmoeting
Entree: vrij

Vakantiewoning "Haus Irmgard"
Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)
± 25 km vanaf de moezel en
± 25 km vanaf de Rijn.
25 slaappleaatsen, onderverdeeld in
div. appartementen.
www.hausirmgard.nl
0049-67653799946

**Kosthuis in Dordrecht voor
verpleegster of studente in
Rotterdam.** Dicht bij NS station.
Volledig ingerichte kamer en
volledige kost! Tel. 0650434525
martinvdheiden1957@gmail.com

Psalmzangavond rond Pasen
Sint-Maartenskerk Zaltbommel
2e Paasdag, maandag 6 april

Meditatie: Ds. A.T. Huijser
Organist: Joost van Belzen

Aanvang: 19.30 uur
Toegang: vrij
Een avond voor het hele gezin
Collecte voor Hudson Taylor

T.h. vakantiewoning in ZEELAND.
www.boerderijvakantiezeeland.nl
Ouderen genieten bij ons van de rust
en kinderen vinden het erg leuk om
het boerderijleven mee te maken.
Week 19 t/m 21, 29 t/m 34 bezet.

ES Vakanties
Vakanties in eigen sfeer

Voordelig met het hele gezin in eigen
sfeer naar zon, water en bergen?
Voor € 495,- all-in per week staat
uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar.
Nederlandstalige kerkdiensten en
animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of 055 3030083.

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Start je in september met de **PABO**
in Gouda en ben je nog op zoek naar
woonruimte? Dan is dit je kans!
Wij wonen in Boskoop en zijn op zoek
naar 2 gezellige meiden voor onze
mooie zolderkamers.
Voor 175 euro/maand kun je dit niet
laten schieten. Wil je meer weten?
Bel dan 0172-212324 of mail naar
studentenkamer@kliksafe.nl

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

**Hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen**

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out ·
depressie · faalangst · fobie ·
gedragsproblemen · identiteitspro-
blemen · lichamelijke spannings-
klachten · negatief zelfbeeld ·
onzekerheid · opvoedingsproble-
men · paniek · piekeren · PDD-
NOS · relatieproblemen · slaap-
problemen · somberheid · span-
ning · stress · syndroom van
Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Gratis dinercheque!
Trouwkostuum.com
bij Klein Kleding

**Te huur: 1 à 2 pers. huisje,
voor senioren of jongeren met
enige begeleiding.** Kijk op
www.rijnwaard-waardenburg.nl
of bel voor informatie: 06-53933283.

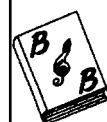
Te huur in Aagtekerke voor max.
5 volwassenen: onze ruime 2/1 kap
woning, week 32-33. 0118-750215.

T.h. ons huis vanaf 16-7 t/m 6-8.
5 minuten van heide, bos, zwembad
en kerk. Schitterende tuin.
Tel. 0341561699 / 0649220348.

**Te huur: vakantieverblijf
Kamperland.** Dicht bij strand en
Veerse Meer. Voor 2-3 pers. Info:
vakantieverblijfkamperland@gmail.com
of 06-25532967.

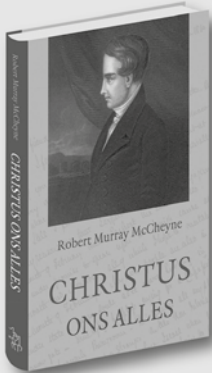
**Luxe safaritenten met 3 slaapk.,
keuken, badk. Veluwe en Drenthe.**
Korting voor RD-lezers!
www.sfeertent.nl, 055-2 602 602.

**Te huur van 11 juli - 8 augustus in
ERMELO:** ruime hoekwoning,
tot 5 personen (ook plaats voor
evt. babybedje), vlakbij hei, bos,
supermarkt, zwembad en strand.
€ 450 per week. Tel. 0341-558995 /
06-24720209.

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

NIEUWE UITGAVEN - ZOJUIST VERSCHENEN

ROBERT MURRAY MCCHEYNE
Christus ons alles

Bundel met acht opnieuw uit het Engels vertaalde preken. Ze bevatten woorden van raad en geven leiding aan zielen.
124 blz. geb. 33126260

12,50

DS. P. VAN RUITENBURG
Gewapend

Een boekje om jaloers te maken op geestelijke strijders. De Heere bewapent zondaren en voert de oorlog aan.
70 blz. geb. 33126871

9,90

DS. D.W. TUINIER
De vriend van de Bruidegom

52 meditaties over Johannes de Doper.

168 blz. geb. 33126734

17,90

DS. I. KIEVIT
Dagelijks manna

Dagboek bij de Bijbel.

Er is rekening gehouden met het kerkelijk jaar.

377 blz. geb. 33126857

19,90

Den Hertog uitgeverij

Elzenkade 6 - Houten
Postbus 150, 3990 DD Houten
Tel. (030) 637 34 34

E-mail: boeken@hertog.nl
www.hertog.nl
info: www.uitgeverijdenhertog.nl

AL ONZE UITGAVEN ZIJN
OOK IN UW BOEKHANDEL
VERKRIJGBAAR

BBV
Barneveldse Begrafnis Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegrafnisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Boekhandel
De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Voor Verantwoorde Boeken!
www.derooboeken.nl
078-6124081

HARKES
Begrafnissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop
www.harkesbegrafnissen.nl
Wij verzorgen alleen begrafenissen

0172 - 21 21 22

G.J. van der Vliet
begrafnisverzorging

- Begrafnissen in het hele land
- Geen crematies
- Persoonlijke begeleiding met zorg, respect en stijl
- Kijk voor meer informatie op www.gjvandervliet.nl

Boekweitweg 22, 8075 CP, Elspeet
06 12934519 - 0577 492830

presentatie
Bonisa
nieuw kippenproject

Tevens zoeken wij een **manager** die bereid is om dit project op te zetten. De functie wordt nader toegelicht op de informatieavond.

Een functie-omschrijving is op te vragen bij dhr. C.P. Baaij,
info@bonisa.nl of 06-46494002

www.bonisa.nl

Bonisa
ZENDING

Doorgeven van het Woord!

Christelijk VAKANTIEPARK COCHEM

gezinsparken.nl
0341 264 887
info@vakanz.nl

SHG biedt u passende zorg

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG zorg die aansluit bij uw manier van leven. Bijbelse normen en waarden vormen daarin de basis voor uw en onze dagelijks levenshouding en mediaagebruik.

Kraamzorg

Bel **0187 - 4891 73**
b.g.g. 0342-492155
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
en van 13.00 - 15.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

Thuiszorg

Bel **0166 - 65 26 05**
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

Te huur in **Gardenen**:
mooie ruime **vakantiebungalow**,
grenzend aan het bos.
V.a.g.v., 10 pers., wifi aanwezig,
www.bungalowwingardenen.nl
Voor info: 0180-313155
of 06-38204213.

Voor een zorgzame begeleiding

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: **033 277 0555**

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Begrafenisonderneming

De Jongh

H. de Jongh
P.H. van der Leer
D.D.E. Melieste

*Voor een waardige en stijlvolle
verzorging van alleen begravenissen.*

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam **0184 - 611154**
Waardenburg **0418 - 652039**
Werkendam **0183 - 701017**
Papendrecht **078 - 8200399**

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannes
Monarke
Content
Domus**

In onze winkel is een ruim assortiment
bladmuziek aanwezig (ook klavier).

www.andanteorgels.nl
tel. 0318 50 50 63

Andante is verhuisd!

Ons nieuwe adres is Industrielaan 26, Veenendaal

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 13,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 26,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

begravenisverzorging
Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Agathos

- Nette **hulp** bij het **huishouden** voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met **autisme**?
- Weer een **gezellige gezinsmaaltijd**?
- Hulp bij het **douchen** voor uw moeder door een bekwame verzorgende?
- **Mantelzorg**ondersteuning?

Agathos is een reformatorische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777

www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

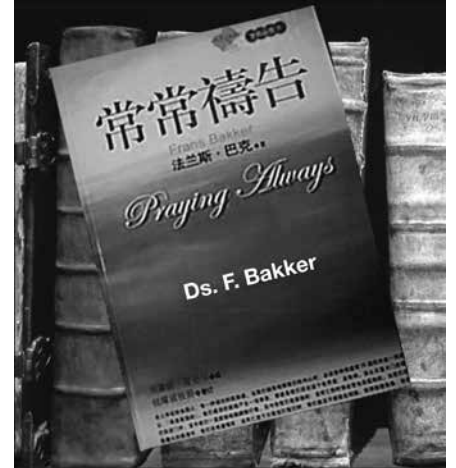

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

**Dringend verzoek
uit China**

Grote vraag naar het boek
Gebedsgestalten.

Helpt u mee aan een herdruk?

Stort uw gift op:
NL 02 INGB 0000 320 666
t.n.v. Stichting China
Hartelijk dank.

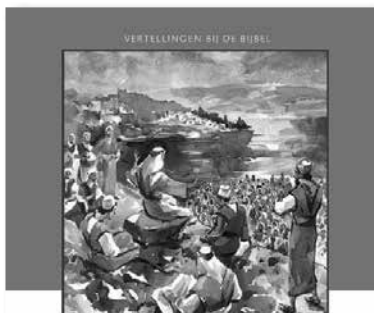
Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

NIEUWE UITGAVEN

€ 6,95 per deel

Serie Vertellingen bij de Bijbel

Verteld door ds. C.J. Meeuse, illustraties Arie van der Spek

Velen volgden Hem
De eerste discipelen

NT deel 3, ISBN 978-94-91000-58-4

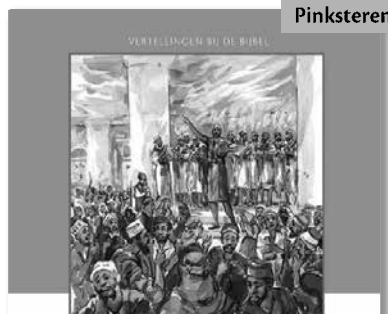
Als een lam geslacht
Het lijden en sterven van de Heere Jezus

NT deel 8, ISBN 978-94-91000-59-1

Opgestaan uit de dood
De opstanding en hemelvaart van de Heere Jezus

NT deel 9, ISBN 978-94-91000-60-7

Vervuld met de Heilige Geest
Het Pinksterfeest en de eerste christengemeenten

NT deel 10, ISBN 978-94-91000-61-4

Meer uitgaven op onze website en bij de boekhandel

Nieuwdorp • Prinses Christinastraat 27 • 4455 BC • 0113 - 613 740
Nunspeet • Oranjelaan 21 • 8071 LD • 0341 - 251 351
www.vertellingenbijdebijbel.nl • info@vertellingenbijdebijbel.nl

Regio Zeeland: 0115 - 61 25 54 / 06 - 18 14 80 08
Bestel via onze nieuwe website de gratis brochure:
'Bevel aan uw huis', of vraag een vrijblijvende
offerte aan.

Wij verzorgen alleen begravenissen

www.bvtollenaar.nl

**Reformatorische
Psychologenpraktijk
Nederland**

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan
kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.:
Relatieproblemen, Opvoedingsvragen,
Gedragsproblemen, Traumatische ervaring(en),
Gezinsproblemen, Persoonlijke problematiek
(zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen),
Arbeidsproblemen, Autisme Spectrum Stoornis

Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie,
de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht